

Менцингер: Вучићу, успори!!!

Жоже Менцингер, познати словеначки економиста, саветовао је, у интервјуу Радио Слободној Европи, премијера Александра Вучића да не примењује шок терапију

Словеначки економиста Жоже Менцингер саветовао је, у интервјуу Радио Слободној Европи, Александра Вучића да не примењује шок терапију, већ да мало „успори”. Он сам је за постепене промене и због тога је напустио прву словеначку владу, јер се сукобио са шок терапевтима. По њему структурне реформе не значе ништа друго до смањивање социјалних права.

Ако плодовац апсолутно не може отпустити радника, то је погрешно, али опет, не можемо раднике свести на ниво репродукционог материјала. То је циљ тих закона. Да радник нема никаква права. Сва су права на страни капитала, а никаква на страни рада. Не можеш створити систем у којем важи правило: један евро – један глас. Правило је: један човек – један глас. Потребан је систем у којем је заштићена и једна и друга страна. Ако

то напустиш и кажеш да ће све овисити о тржишту, то не иде. Показује се, да је у свим земљама, које су више либералне, незапосленост већа – наводи Менцингер.

Њему се чини да је Влада Србије, због велике (изборне) победе, ипак релативно арогантна, па мисли да је то једноставно, али ће се брзо показати да није. „Знам да прима велике похвале од неких комесара који долазе из ЕУ, да је на правом путу. Можда је тај европски пут, барем досадашњи, који је подржавала досадашња Комисија, ипак погрешан пут.”

Ни програм (наше) владе га није импресионирао. „Чини ми се доста неконзистентан. С једне стране обећава субвенције, а с друге стране снижење пореза. Ако имаш субвенције, мораш негде наћи новац. Обећава да ће се ситуација променити набо-

Жоже Менцингер

ље, али смањују тражњу пошто смањују приходе појединаца. Доста илузија је и око страних инвестиција и Србија се жали да их нема. Не ради се само о Србији. Стране инвестиције су опале у свим земљама, а поготово у источној Европи. Србија се заваља да ће привући стране инвестици-

је на тај начин што ће да снизи плате и смањи права радника. Мислим да од тога неће бити ништа. Не због Србије као такве, него због тога што у овој кризи страних инвестиција нема пуно, и надања да ће то брзо побољшати ситуацију су погрешна.”

Љубодраг Савић, професор на Економском факултету у Београду, каже тим поводом, када смо га упитали, шта мисли о изреченим ставовима свог искуснијег словеначког колега, да би потписао све што је овај економиста навео.

– Жоже Менцингер је економиста умерене оријентације. Није неолибералних схватања, а није ни за државни интервенционизам у економији. Познати су ми његови ставови, слично је говорио и приликом посете Економском факултету у Београду 2001. године. Тада је рекао да је Словенија прва кренула у транзицију, али да није далеко догурала. Саветовао нас је да добро размислимо о правцу реформи. Његов став је да нема универзалног лека и да свака земља треба да тражи пут који њој највише одговара. Битан је интерес већине људи, а не само корист политичко-пословне и дела интелектуалне елите – каже Савић.

Иван Николић са Економског института у Београду каже да су се ста-

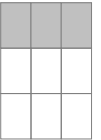
Заштита оба партнера

На питање да ли се слаже с Менцингеровом оценом да је баш Закон о раду донет по мери ове групације Савић одговара да уопште нема дилему да је то тако.

– Закон о раду је овог пута прављен не само по мери српске тајкунске елите, већ и странаца који тек треба да инвестирају. Потпуна је заблуда да се само ниском ценом рада могу привући инвестиције из света. Друга димензија за привлачење инвестиција је уређена држава, односно да инвеститор на дозволу за градњу не мора да чека 280 дана, да не мора да иде на 50 шалтера и да на сваком трећем плати мито, да не мора судски процес у случају наплате потраживања да траје годинама – каже наш саговорник.

Савићева порука Александру Вучићу је да не треба да се хвали чињеницом да инвеститоре привлачи ниском ценом рада и суженим радничким правима.

– Интерес капитала је да радници више раде за мање пара, а овима други циљ је обрнут – да раде мање, а више зараде. И један и други циљ су легитимни, а држава треба да заштити интересе и једних и других. Свет капитала инвестира и ризикује, радници поштено раде, а држава не сме да буде само на једној страни као код нашег закона о раду – каже Савић.

вови Јоже Менцингера о постепеној приватизацији и одлагању продаје великих фирми и банака потврђивали све до кризе. Међутим, светска криза је довела у питање исправност тог концепта, јер је снажно погодила цео овај регион, а они су снажно били ослоњени на ова тржишта. Регион је презадужен. Више не купује њихову робу, а и када једном купите фрижидер више вам годинама не треба. Зарађени новац нису паметно уложили, већ као и ми у некретнине и друге

нису привукли све до 2013. када су почели да дају енормно велике субвенције којима су се практично такмичили са Србијом. Трошак за субвенције се коси са финансијском консолидацијом па се намеће дилема да ли можемо да имамо привреди раст и да уз то смањимо минус у државној каси или да ли можемо да консолидујемо буџет без привредног раста – каже Николић.

По њему, Србија не примењује шок терапију, а то би чинила тек када би

▶ Поруче Јоже Менцингера ▶▶▶

Програм Владе Србије је недоследан јер обећава и субвенције и снижење пореза

Министар финансија је дошао из Америке, научио је економију из уџбеника

Структурне реформе не значе ништа друго него смањење социјалних права

Не можеш створити систем у којем важи правило: један евро – један глас. Правило је: један човек – један глас

Влада је због велике изборне победе релативно арогантна

Немојте се удварати ЕУ, ако вас не треба неће вас ни прихватити

промашене пројекте и сада Словенија има велике проблеме. Брисел сада их не пита да ли ћете да продате банке и предузећа, већ им само нареди да то учине.

– Субвенције су неминовност и овај тренутак у коме се Србија налази једноставно налаже да понудимо још нешто. Македонија је, на пример, у погледу поправљања пословног амбијента све урадила, имају најефикасније процедуре, на листи дуинг бизнис су на 25 месту. Али, инвестиције

смањила плате и пензије и отпустила 100.000 људи из јавног сектора. Мере владе су до сада, каже, биле уравнотежене, избалансиране и сагледавали су се ефекти донетих мера.

– Не слажем се са оценом да смо превише смањили радничка права. Права јесу смањена, али смањење се огледа у томе што раније није постојао ризик да се у јавном сектору изгуби посао и да се отпусти радник који не ради – каже Николић.

Јована Рабреновић